

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MARDİN ARTUKLU BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	46

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe ve Gerçekleşme Rakamları	1
Tablo 2: Ters Bakiye Veren Hesaplar	4
Tablo 3: Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmesi Gereken İşletmeler	13
Tablo 4: Pazarlık Usulü ile İhalesi Yapılan İşler	28
Tablo 5: Cins Tashihi Yapılmayan Taşınmazlar	42

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mardin Artuklu Belediyesi belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir. Kurumun görev ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda sayılmıştır.

Belediye bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmakta olup mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 27.05.2016 tarih 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

2017 yılı bütçe kararname ve kesin hesap cetvellerine göre Artuklu Belediyesi'nin gider ve gelir bütçeleri ödenek ve gerçekleşme rakamları aşağıdaki şekildedir:

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe ve Gerçekleşme Rakamları

AÇIKLAMA		Bütçe ile Verilen Ödenek	Bütçe ile Tahmin Edilen Gelir	Yıl Sonu Gerçekleşen Bütçe Geliri / Gideri	Oran (%)
800	BÜTÇE GELİRLERİ		84.333.075,00	55.611.307,67	65,94
800.1	Vergi Gelirleri		26.305.025,00	6.894.982,07	26,21
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri		1.601.000,00	261.578,93	16,34
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler		3.200.000,00	10.000.000,00	312,50
800.5	Diğer Gelirler		41.427.050,00	38.347.423,08	92,57
800.6	Sermaye Gelirleri		12.000.000,00	107.323,59	0,89
810	BÜTÇE GELİRLERİNDE N RED VE İADELER (-)		(-) 200.000,00	0,00	0,00
830	BÜTÇE GİDERLERİ	84.333.075,00		48.803.257,75	57,87
830.1	Personel Giderleri	16.145.440,00		8.987.796,83	55,67
830.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.840.088,00		1.526.972,54	53,77

830.3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	18.885.698,00		10.620.134,26	56,23
830.4	Faiz Giderleri	150.000,00		470,86	0,31
830.5	Cari Transferler	1.139.989,00		711.545,66	62,42
830.6	Sermaye Giderleri	36.877.411,00		26.758.972,1	72,56
830.7	Sermaye Transferleri	194.449,00		197.365,5	101,50
830.9	Yedek Ödenekler	8.100.000,00		0,00	0,00

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,

- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Mizandaki Bazı Hesapların Ters Bakiye Vermesi

Kurumun 31.12.2017 tarihli yıl sonu mizanındaki bazı hesapların ters bakiye verdiği görülmüştür.

Tablo 2: Ters Bakiye Veren Hesaplar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Borç Tutarı (TL)	Alacak Tutarı (TL)	Borç Kalanı (TL)	Alacak Kalanı (TL)
102 01 40	Vakıfbank 7443 (İşkur Hesabı)	1.249.080,35	1.382.992,00	0,00	133.911,65
222 01 02 09 51	Bina Vergisi	75.827,94	125.476,05	0,00	49.648,11
222 01 02 09 52	Arsa Vergisi	15.799,74	26.081,00	0,00	10.281,26
222 01 02 09 54	Çevre Temizlik Vergisi	12.655,60	17.816,45	0,00	5.160,85
222 01 03 09 51	Eğlence Vergisi		406,60	0,00	406,60
222 01 03 09 53	İlan ve Reklam Vergisi	14.785,86	16.373,48	0,00	1.587,62
222 05 03 09 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları		404,98	0,00	404,98

23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “*Temel Kavramlar*” başlıklı 5’inci maddesinde “*Sosyal sorumluluk*” ve “*Tam açıklama*” kavramları aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

Sosyal sorumluluk: Muhasebe sisteminin yapısında, muhasebe uygulamalarının yürütülmesinde, mali tabloların düzenlenmesinde, sunulmasında, toplumun çıkarlarının gözetilmesi ve bilgi üretiminde gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst davranılması esastır.

Tam açıklama: Mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenir.

Yönetmeliğin;

“*Bilanço ilkeleri*” başlıklı 8’inci maddesinde;

“(1) *Bilanço ilkelerinin amacı, kamu idaresinin tasarrufundaki kaynaklar ile bunlarla elde edilen varlıkların muhasebe kayıtlarının yapılması, mali tablolarının hazırlanması ve raporlanması yoluyla, belli bir tarihte kamu idaresinin mali durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtılmasıdır.*

(2) *Kapsama dâhil kamu idareleri bilançolarını bu Yönetmelikte belirtilen şekil ve esaslara göre hazırlayıp sunar. Bilançolar hesap tipinde hazırlanır. Hesap tipi bilançonun sol tarafında varlıklar, sağ tarafında ise yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar yer alır.*

...”

“*Bilanço*” başlıklı 314’üncü maddesinde “(1) *Bilanço, kamu idaresinin belli bir tarihteki varlıklarını, yabancı kaynaklarını ve öz kaynaklarını gösteren tablodur. Kesin mizanda yer alan hesapların borç kalanları bilançonun aktif hesaplarını, alacak kalanları da bilançonun pasif hesaplarını oluşturur. Aktif ve pasifi düzenleyici hesaplar buldukları grupta eksi değer olarak gösterilir.*”

Denilmiştir.

Yukarıda yer alan Yönetmelik hükümleri gereği; mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmeli, kamu idaresinin mali durumunu saydam ve gerçeğe uygun bir şekilde yansıtmalıdır. Bu kapsamda düzenlenecek mali tablolardan biri olan bilançolara da;

kamu idaresinin belli bir tarihteki varlıklarının ve yükümlülüklerinin tam ve doğru bir şekilde yansıtılması gerekmektedir.

Bilançonun aktif tarafından yer alan ve “*Borç*” kalanı vermesi gereken 102 Banka ve 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının “*Alacak*” kalanı vermesi, kurum varlıklarının tam ve doğru bir şekilde bilançoaya yansıtılmadığını göstermektedir. Bu nedenle, 31.12.2017 tarihli kurum mali tablolarında (bilançoda); 102 Banka Hesabında 133.911,65 TL, 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında da 67.489,42 TL hata meydana gelmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Mizanda ters bakiye veren hesaplar düzeltilmiş olup, mizan örneği ilişikte gönderilmiştir.” denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda eleştiri konusu yapılan hususa iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin yapıldığını belirtmiştir. Cevap ekinde gönderilen örnek mizandan, ilgili düzeltmelerin 2018 yılı içinde yapıldığı anlaşılmıştır. Bankalar ve Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarındaki ters bakiyeler, idarenin varlıklarının tam ve doğru bir şekilde mali tablolara yansıtılmadığını göstermektedir. Ters bakiye veren hesaplar nedeniyle idarenin 31.12.2017 tarihli mali tablosunda (bilançoda); Bankalar Hesabında 133.911,65 TL, Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında da 67.489,42 TL hata meydana gelmiştir.

BULGU 2: Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması

Kurumda, kadrolu çalışan işçiler ve personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında istihdam edilen işçiler için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve mali tablolarda gösterilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin;

“372- *Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı*” başlıklı 281’inci maddesinde;

“(1) *Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.*”

282’nci maddesinde;

“(1) *Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

a) Alacak

1) Vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları bu hesaba alacak, 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Ödenen tazminatlar bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

“472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı” başlıklı 330’uncu maddesinde;

“(1) Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.”

331’inci maddesinde;

“(1) Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıkları bu hesaba borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yönetmeliğin yukarıdaki hükümleri gereği; kurum bünyesinde 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi olarak ve 6552 sayılı Kanun sonrası hizmet alım ihaleleri kapsamında çalışan işçiler için ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarlarının hesaplanması, içinde bulunulan faaliyet döneminde ödenecek kıdem tazminatı tutarlarının 372 Kıdem Tazminatları Karşılıkları Hesabında, sonraki dönemlerde ödeneceklerin ise 472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kurumca faaliyet dönemi olan 2017 yılı içerisinde ödenen kıdem tazminatı tutarı 338.071,61 TL, 2018 yılında ödenmesi muhtemel kıdem tazminatı tutarı ise 625.000,00 TL'dir. Söz konusu tutarlar 372/472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmemektedir. Bu nedenle kurum mali tablolarında söz konusu hesaplara ilişkin olarak aynı tutarlarda hata meydana gelmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Ekim ayında yapılacak bütçe çalışmasında, ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarına ilişkin hesaplama yapılarak muhasebe kayıtlarına alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda da açıklandığı üzere, idarelerin kıdem tazminatı ödemeleri gereken çalışanları için bu tazminatları hesaplayıp Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri gereği gerekli muhasebe kayıtlarında takip etmeleri gerekmektedir.

Kurumca faaliyet dönemi olan 2017 yılı içerisinde ödenen 338.071,61 TL ve 2018 yılında ödenmesi muhtemel 625.000,00 TL kıdem tazminatının 372/472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmemesi sonucu kurum mali tablolarında söz konusu hesaplara ilişkin olarak aynı tutarlarda hata meydana gelmiştir.

Bulgu konusu hususla ilgili olarak idarece yapılacağı belirtilen çalışmaların yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mardin Artuklu Belediyesinin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Kurumca tahsil edilen elektrik ve havagazı tüketim vergilerinin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 86'ncı maddesinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin olarak *“(1) Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır.”* hükmü yer almaktadır.

Yönetmeliğin;

“Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 87'nci maddesi 1'inci fıkrası (a) bendinde *“(1) İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtları yapılır. ... Bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir. Duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba aktarılır. ...”*

“Hesabın işleyişi” başlıklı 88'inci maddesi 1'inci fıkrası (a) bendinde *“(1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.”*, b) bendinde *“(1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.”*

Denilmiştir.

Kurumca 01.01.2017 - 31.12.2017 tarihleri arasında tahsil edilen elektrik ve havagazı tüketim vergisi tutarının 2.096.180,94 TL olduğu görülmüştür. Söz konusu tutara ilişkin herhangi bir tahakkuk kaydı 31.12.2017 tarihli kurum mizanında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında yer almamaktadır.

Elektrik ve havagazı tüketim vergisi tahakkuk kayıtlarının yapılmaması sonucu kurum mali tablolarında (bilanço) yer alan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında 2.096.180,94 TL hata meydana gelmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Tahsil edilen elektrik ve havagazı tüketim vergilerinin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında takip edilmeye başlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresince bulguda eleştiri konusu yapılan hususa iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir. 2017 yılı içerisinde tahsil edilen 2.096.180,94 TL elektrik ve havagazı tüketim vergisinin tahakkuk kayıtlarının yapılmaması sonucu idarenin mali tablolarında yer alan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında aynı tutarda hataya sebebiyet verilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Mülkiyeti Belediyeye Ait Olup Kiraya Verilen Taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümleri Gereği İhale Yapılarak Kiralanmaması

Mülkiyeti belediyeye ait olup kiralanmış taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale yoluyla kiralanması gerekirken, taşınmazlara ilişkin kira bedellerinin her yıl alınan meclis kararlarıyla belirlendiği ve mevcut kiracıların sözleşmelerinin bu şekilde sürekli olarak devam ettirildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır. Kanunun 64'üncü maddesinde; kiraya verilecek taşınmaz ve taşınmaz malların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı, bazı hususi durumlarda bu sınırın aşılabileceği belirtilmiş, üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde Maliye Bakanlığının ön izninin alınması gerektiği, özel idare ve belediyeler içinse kendi özel kanunlarının uygulanacağı ifade edilmiştir. Taşınmaz malların; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34'üncü maddesinde belediye encümeninin, üç yıldan fazla süre ile kiralanmasına karar vermek ise yine aynı Kanunun 18'inci maddesinde belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

2886 sayılı Kanunun "*Ecrimisil ve Tahliye*" başlıklı 75'inci maddesinde ise;

"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz(1) malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şağılden, bu Kanunun 9

uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz. (1)(2)

(Ek cümle: 23/7/2010-6009/24 md.) *Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.*

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.

...”

Hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinde de “2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.” denilmiştir.

Yukarıdaki kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere; belediye mülkiyetindeki taşınmaz malların kiralanması işlemlerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri gereği ihale yöntemiyle yapılması gerekmektedir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda taşınmaz malların kiralama sürelerine ilişkin düzenlemeler yapılmış olmasına rağmen sözleşme sürelerinin uzatılmasına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. 2886 ve 5393 sayılı Kanunlarda idareye, sözleşmeyle belirlenen kira süresinin uzatılmasına ilişkin bir hak ve yetki tanınmamış, aksine, sözleşme süresinin bitiminden itibaren kiracının işgale devam etmesi durumunda 2886 sayılı Kanunun “Ecrimisil ve tahliye” başlıklı 75'inci maddesi hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

2886 sayılı Kanunun 75'inci maddesi gereği; taşınmazın, kira sözleşmesi sona ermesine rağmen kiracısı tarafından tahliye edilmemesi, kullanılmaya devam edilmesi

durumunda, fuzuli şagilden, bedeli idarece oluşturulacak komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenmesi ve mülki idare amirine başvurularak işgal edilen taşınmazın 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanması gerekmektedir. Aynı hükümler, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi gereği belediye taşınmazları için de geçerlidir.

Yapılan incelemede; mülkiyeti belediyeye ait olup kiraya verilmiş olan taşınmaz malların, yıllık kira bedellerinin her yıl alınan meclis kararlarıyla belirlendiği, kiralanan taşınmazların birçoğunun kira sözleşmesinin bulunmadığı, mevcut kiracıların sözleşmelerinin sürekli olarak devam ettirildiği, sözleşme süreleri sona eren taşınmazların kiralınması için 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 35'inci maddesi gereği yeniden ihale yapılmadığı ve Kanunun 75'inci maddesi hükümlerinin de uygulanmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; taşınmazlara ait dosyaların incelenmesi sonucunda yapılan sözleşmelerin çok eski olduğu, kiralanan dükkânların el değiştirdiği ve kapanan belediyelerin kiracılardan uzun süre kira bedeli tahsil etmediği ve herhangi bir ihale işlemi gerçekleştirmediği, Emlak ve İstimlak Müdürlüğünün Kayyum atandıktan sonra aktif hale getirildiği ve belediye mülklerinin tespitine başlandığı, bu sebeplerden dolayı taşınmazlara ait dosyaların hazırlanmasının zaman aldığı ifade edilmiştir. Söz konusu taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihaleye çıkılmasıyla ilgili çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda da açıklandığı üzere, sözleşme süreleri sona eren taşınmazlar hakkında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin uygulanması ve bu taşınmazların Kanunun 35'inci maddesi gereği ihale yapılarak kiralınması gerekmektedir.

Kamu idaresi bulguda eleştiri konusu yapılan hususlara iştirak etmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağını belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Eğlence Vergisinin Konusuna Giren Faaliyeti Olan Bazı İşletmeler İçin Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi

Belediye sınırları içerisinde yer alan ve eğlence hizmeti sunan bazı işletmeler için eğlence vergisi tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde "*Bu Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence*

işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.” hükmü yer almaktadır.

Kanunun 21’inci maddesinde eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetler sayılmış, maddenin 1’inci fıkrası III no’lu bendinde, biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden Kanunun 96’ncı maddesine göre tespit edilecek miktarda günlük maktu vergi alınacağı belirtilmiştir. Kanunun 20’nci maddesinin 3’üncü bendinde de; eğlence vergisi matrahının, biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Kanunun 96’ncı maddesine göre tespit edilecek miktar olduğu hükme bağlanmıştır.

Danıştay 9’uncu Dairesi 07.11.2007 tarih ve E:2005/5313, K:2007/3726 sayılı kararında, “*play station salonları biletle girilmesi zorunlu eğlence yerlerinden olmadığından, söz konusu salonlardan belediye meclisince belirlenen tarifeye istinaden eğlence vergisi alınmasında hukuka aykırılık bulunmadığına*” hükmetmiştir. Dolayısıyla, play-station oyun salonlarının da biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerleri olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Zabıta Müdürlüğünden alınan verilere göre; canlı müzik faaliyetinin icra edildiği ya da play-station café olarak hizmet verdiği tespit edilen aşağıdaki işletmeler için idarece eğlence vergisi tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Tablo 3: Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmesi Gereken İşletmeler

Sıra No	İşletme Adı	Faaliyet Türü	Adresi
1	C. ...	Canlı müzik	1. Cad. No: 517
2	A. ...	Canlı müzik	Cumhuriyet Cad. Sürür Garajı Hanı No: 8
3	M. ...	Canlı müzik	1. Cad. Emir Hamamı Karşısı No. 245/8
4	D. ...	Canlı müzik	Medrese Mah. Cumhuriyet Sk No: 131
5	D. ...	Canlı müzik	13 Mart Vali Ozan Cad. Okumuşlar Apt. Altı No: 116/B
6	B. ...	Canlı müzik	1. Cad. Cumhuriyet Meydanı No: 340
7	A. ...	Canlı müzik	1.Cad. Garanti Bankası Kar. Oskar Pasajı No: 401/3
8	B. ...	Canlı müzik	Şar. Mah. 228. Sk.No: 2
9	E. ...	Play-station	Y.Şehir Mah. Memoş Apt. Altı Cemre Sk. No: 7
10	A. ...	Play-station	13 Mart Mah. Halı Saha Eski Sağlık Lojmanları Yanı
11	T. ...	Play-station	Y.Şehir Mah. Cemre Sk. Esnaf Apt. Altı No: 12/G
12	K. ...	Play-station	Y.Şehir Mah. Aydınlar Sk. Yay Apt. Altı No: 3/A

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun yukarıda yer alan hükümleri gereği; tabloda yer alan işletmelere, eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetin yürütüldüğü her gün

için belediye meclisince belirlenen tarifeye uygun olarak eğlence vergisi tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; ilgili birime gerekli denetimlerin yapılması ve eğlence vergisi beyannamesi vermeden canlı müzik yapan veya Play- Station işiyle işgal eden ticari işyerlerine işlem yapılması hususunda talimat verildiği, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda da ifade edildiği üzere, canlı müzik faaliyetinin icra edildiği ya da play-station café olarak hizmet verdiği tespit edilen işletmeler için 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesi gereği eğlence vergisi tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir. Kamu idaresi bulguda eleştiri konusu yapılan hususa iştirak etmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağını belirtmiştir. İdarece bulgu konusu hususla ilgili yapılan çalışmalar takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Olması

Belediye ruhsat ve zabıta personeline yapılan denetimlerde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren 1.144 adet işyeri olduğu tespiti yapılmıştır.

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in;

“İşyeri açılması” başlıklı 6'ncı maddesi 1'inci fıkrasında “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.”

“Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde “Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve

mücvir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücvir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

...

İfade eder.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yönetmeliğin yukarıdaki hükümlerinde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılıp çalıştırılmayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’un 3’üncü maddesinde de; işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili merciiin, belediye hudutları ve mücvir alan içinde kalan işyerleri ve işletmeler için belediyeler olduğuna hükmedilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*” başlıklı 15’inci maddesi birinci fıkrasının;

(c) bendinde “*Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek*”

(l) bendinde ise “*Gayrisihhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek*”

Şeklinde yer alan hükümlerden de; gayrisihhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetimi yetkisinin, belediyelerinin görev ve sorumluluğunda bulunduğu anlaşılmaktadır.

Ancak, belediye ruhsat ve zabıta personeline yapılan denetimlerde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren 1.144 adet işyeri olduğuna dair tespit yapıldığı ifade edilmiştir. Söz konusu işyerlerinin bu şekilde faaliyet göstermesi, 5393 sayılı Kanunun ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in yukarıdaki hükümlerine aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren

1.144 adet işyerinden 150 adedinin ruhsatlandırıldığı, geriye kalan 994 adet ruhsatsız faaliyet gösteren işyerinin denetleneceği ve ruhsatlandırma işlemlerinin yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda da açıklandığı üzere, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te yer alan hükümler gereği işyeri açılıp çalıştırılabilmesi için yetkili merci tarafından verilmiş bir işyeri açma ve çalışma ruhsatı gerekmektedir. Belediye hudutları ve mücavir alan içinde kalan işyerleri ve işletmeler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili merci ise 3572 sayılı Kanun gereği belediyelerdir.

İdarece verilen cevaptan; bulgu konusu ruhsatsız işyerlerine ilişkin ruhsat verme işlemlerinin kısmen yerine getirildiği, henüz ruhsat verilemeyen işyerleri için de gerekli işlemlerin yapılacağı anlaşılmıştır.

Bulgu konusu hususta idarece yapılan çalışmalar takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te Belirtilen İşlem ve Kayıtların Yapılmaması

Taşınmaz hesaplarına ilişkin incelemede, 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereği; taşınmazların Yönetmeliğin 7'nci maddesinde yer alan formlardaki bilgileri içerecek şekilde kaydının tam olarak tutulmadığı, Yönetmelik ekinde bulunan örneğe (Ek 7) uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin tam olarak oluşturulmadığı, taşınmazlarla ilgili muhasebe ana hesap ve alt kodlarında bulunan girişlerde hatalar olduğu, taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak fiili envanterlerinin emlak vergisi değerleri üzerinden 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği halde tamamlanmadığı, dolayısıyla kayıtlı taşınmazların ilgili hesaplardan çıkarılarak fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarına yeniden alınmadığı görülmüştür.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin "*Kayıt ve kontrol işlemleri*" başlıklı 5'inci maddesinin; 1'inci fıkrasında "*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte*

içinde bulunan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır. ” denilmiş, 2’nci fıkrasında ise taşınmazların hangi bedel (maliyet bedeli, rayiç bedel, iz bedeli) üzerinden kayıtlara alınacağına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Yönetmeliğin “*Kayıt şekli*” başlıklı 7’nci maddesinde; kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanması gereken formlar (“*Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu*”, “*Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu*”, “*Orta Malları Formu*”, “*Genel Hizmet Alanları Formu*”, “*Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu*” ve “*İcmal Cetvelleri*”) belirtilmiş, taşınmazların bu formlardaki bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda ya da deftere yazılarak kayıtlarının tutulacağı ve Yönetmelik ekinde bulunan örneğe (Ek 7) uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Yönetmeliğin Geçici 1’inci maddesinde ise;

“(1) Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/9/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 1/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.

(2) Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır.”

Denilmiştir.

Taşınmaz kayıtlarının Yönetmeliğin 7’nci maddesindeki formlarda yer alan bilgileri

içercek şekilde tutulmaması, icmal cetvellerinin Yönetmelik ekinde bulunan örneğe (Ek 7) uygun şekilde oluşturulmaması ve taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınmak suretiyle emlak vergisi değerleri üzerinden fiili envanterlerinin yapılarak muhasebe kayıtlarına alınmaması Yönetmeliğin yukarıdaki hükümlerine aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz adına olan taşınmazların tespiti için 20.03.2018 tarihinde komisyon oluşturulmuş olup komisyon çalışmasından sonra Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te belirtilen hususlar doğrultusunda muhasebe kayıtları düzeltilecektir .” denilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda detaylı olarak açıklandığı üzere; kurum taşınmazlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te yer alan formlardaki bilgileri içerecek şekilde kayıtlarının tutulup icmal cetvellerinin Yönetmelik ekinde bulunan örneğe (Ek 7) uygun şekilde oluşturulması, kuruma ait tüm taşınmazların, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak emlak vergisi değerleri üzerinden fiili envanterlerinin tamamlanarak fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarına yeniden alınması gerekmektedir. İdare cevabında; Belediye taşınmazlarının tespiti için komisyon kurulduğu, komisyon çalışmalarının tamamlanmasını müteakip taşınmazların kayıtlara alınacağı ifade edilmiştir.

Kurum taşınmazlarının kayıt altına alınmasına ilişkin olarak idarece yapılması gereken iş ve işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Ambalaj Atıklarının Toplanması İşinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’na Göre İhale Edilmemesi

Ambalaj atıkların toplanması için verilen imtiyaz hakkının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’na göre ihale yapılmaksızın ve herhangi bir bedel alınmaksızın verildiği tespit edilmiştir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun 15’inci maddesinin 1’inci fıkrası (g) bendinde “*Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak*” belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

Diğer yandan Devlet İhale Kanunu’nun “*Kapsam*” başlıklı 1’inci maddesinde “*Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda*

yazılı hükümlere göre yürütülür.” hükmüne yer verilmiştir.

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikte ambalaj atıklarının toplanması, ayrıştırılması ve geri kazanımına ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Yönetmeliğe göre; ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmek ve kurduğu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almak/aldırmak belediyelerin uhdesindedir. Belediyeler söz konusu işleri bizzat kendileri yapmak ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan çevre lisansı almış firmalarla sözleşme yaparak yaptırmak durumundadırlar.

Artuklu Belediyesi ile Çevsan Atık Geri Dönüşüm Sistemleri San. Tic. Ltd. Şti. arasında 15.08.2015 tarihinde protokol imzalanmıştır. Ancak, belediyeye gelir sağlayacak herhangi bir hükme protokolda yer verilmemiştir.

Ambalaj atıklarının toplanması işinin, gelir getirici bir faaliyet olması nedeniyle 2886 sayılı Kanun çerçevesinde ihale yoluyla yaptırılması gerekmekte olup imtiyaz hakkının ihale üzerinde bırakılan istekli ile düzenlenecek sözleşmeyle verilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, ambalaj atıklarının toplanması ile ilgili ihale işlemlerine başlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda açıklandığı üzere; ambalaj atıklarının toplanmasına ilişkin imtiyaz hakkının ihale yapılmaksızın ve herhangi bir bedel alınmaksızın verilmesi mevzuata aykırı olup bu hakkın, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre yapılacak ihale sonucu ihale üzerinde bırakılan istekli ile düzenlenecek sözleşmeyle verilmesi gerekmektedir. İdare cevabında, işle ilgili ihale hazırlıklarına başlandığı ifade edilmiştir.

Bulgu konusu tespitini, yürürlükte olan mevcut sözleşme sonrası devam edip etmediği takip eden yıllar denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 7: Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Tapu İdaresinden Bilgi Edinilmemesi Sonucu Kamulaştırılan Taşınmazlarla İlgili Emlak Vergisi Takibinin Yapılmaması

Artuklu Belediyesi sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin ilçe

Tapu Müdürlüğü tarafından ilgili belediyeye bildirilmediği, bu bildirim yapılmamış olması nedeniyle kamulaştırılan taşınmazlar için beyan edilen emlak vergisi değerleri ile kamulaştırma bedelleri arasında fark oluşup oluşmadığının kontrol edilemediği anlaşılmıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "*Vergilendirme*" başlıklı 39'uncu maddesinde "*Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.*" hükmü bulunmaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 33'üncü maddesi 1'inci fıkrası 6'ncı bendinde "*Bir bina veya arazinin taksim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.)*" vergi değerini tadil eden sebeplerden biri olarak sayılmıştır.

Kanunun "*Bildirim Verme Süresi*" başlıklı 23'üncü maddesinde ise;

"Bu Kanunun 33'üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirim verilmesi zorunludur. Devlete ait arazi için bildirim verilmez.

Bildirimler;

a) *Yeni inşa edilen binalar için, inşaatın sona erdiği veya inşaatın sona ermesinden evvel kısmen kullanılmaya başlanmış ise her kısmın kullanılmasına başlandığı bütçe yılı içerisinde,*

b) *Bu Kanunun 33'üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde, değişikliğin vuku bulduğu bütçe yılı içerisinde*

Emlâkın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir."

Denilmiştir.

Aynı Kanunun;

"Usul hükümleri" başlıklı 37'nci maddesinde "*Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade eder."*

"Ödeme süresi" başlıklı 30'uncu maddesinin son fıkrasında ise "*Devir ve ferağ*

yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Gayrimenkul mülkiyetinin kamu tüzel kişiliği adına tescil edildiği kamulaştırma işlemlerinin mevzuat gereği ilgili belediyeye bildirilmemesi nedeniyle; kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkullere ilişkin daha önce beyanname verilip verilmediği, kamulaştırılan taşınmazların emlak vergisi borcu bulunup bulunmadığı, verginin ödenip ödenmediği, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'ndan kaynaklanan ek emlak vergisi doğması halinde beyan edilip edilmediği hususları belediye tarafından kontrol edilememektedir. Yine bildirim yapılmamış olması nedeniyle, beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra vergi tahakkuku yapılmaması gerekirken, eski malik adına tahakkuk yapılmaya devam etme riski bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklanan nedenlerle; Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda tapu idaresinin belediyeyi zamanında bilgilendirmesinin sağlanması, bilgi ve veri paylaşımının düzenli olarak yerine getirilmesi hususlarının yazışma yapılarak ilgili tapu idaresine bildirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanununa göre gerekli bildirimlerin zamanında yapılması için Artuklu Tapu Müdürlüğüne yazı yazılmıştır.” denilmiştir.

Sonuç olarak İdare cevabından ve cevap ekinde gönderilen belgeden; Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda tapu idaresinin belediyeyi zamanında bilgilendirmesinin sağlanması, bilgi ve veri paylaşımının düzenli olarak yapılması hususlarında Artuklu Tapu Müdürlüğüne 08.05.2018 tarih ve 99568375/57 sayılı yazının yazıldığı anlaşılmıştır.

İdarece, kamulaştırma işlemlerine ilişkin emlak vergisi takibinin düzenli olarak yapılıp yapılmadığı izleyen yıllar denetimlerinde takip edilecektir.

BULGU 8: Evsel Katı Atık Hizmetlerine İlişkin Ücret Tarifesinin Belirlenmemesi

Kurumca, evsel katı atık hizmetlerine ilişkin ücret tarifesinin belirlenmediği, evsel katı ücretlerinin toplanmadığı görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11'inci maddesinde "*Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve islah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.*" hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hükme istinaden 27.10.2010 tarih 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'te evsel katı atık bertaraf tesisleri tarifelerinin belirlenmesinde uyulacak usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin "*Tanımlar*" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"Abone: Su ve atıksu ve katı atık hizmetlerinden faydalanan ve/veya faydalanacak gerçek veya tüzel kişiyi,

Atık üreticisi: Faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işleme, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

Atık sahibi: Atık üreticisini veya atığın sahibi olan gerçek ve tüzel kişileri,

Evsel katı atık idareleri: Büyükşehir belediyelerini, diğer belediyeleri ve belediye birliklerini,

İfade eder."

Denilmiştir.

Yönetmeliğin "*Evsel katı atık idarelerinin görev ve yetkileri*" başlıklı 8'inci maddesinde ise bu idarelerin; evsel katı atık hizmetlerini vermek veya verdirmeyle, evsel katı atık hizmetlerine ilişkin tarifeleri belirlemekle ve evsel katı atık ücretini toplamakla yükümlü oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelikte düzenlenen diğer bazı hususlar ise şu şekilde özetlenebilir:

- Evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılacak olup sabit ve değişken masraf olmak üzere iki farklı tarife belirlenebilecektir.

- Evsel katı atık hizmetleri için ücretlendirme yapılırken tam maliyet ve kirleten öder esasları kullanılacaktır.

- Evsel katı atık hizmetlerine ait ücretler belirlenirken, atık üreticisinin ürettiği atık miktarı aşağıdaki birimlerden biri veya birkaçı kullanılarak tespit edilebilecektir:

a) Atık ağırlığı,

b) Konteyner sayısı, konteyner hacmi, konteyner doluluk oranı ve atık toplama sıklığı,

c) Atık toplama aracı sayısı, araç hacmi, araç doluluk oranı ve atık toplama sıklığı,

ç) Atık üreticilerinin hanehalkı büyüklüğü, hastanelerde yatak sayısı, okullarda öğrenci sayısı gibi belirli özelliklerine göre belirlenebilecek sabit atık üretim değerleri.

- Evsel katı atık idareleri hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacak her abone karşılıklı sözleşme yapmakla yükümlüdürler. (*Sözleşme, abonenin ve/veya atık üreticisinin hangi hizmetlerden yararlandığını ve hangi tarife türü üzerinden ücretlendirileceğini tanımlar.*)

- Toplam sistem maliyeti, yatırımın finansal maliyeti, sistemin işletilmesi ve bakımı, sabit varlıkların amortisman maliyetleri, yönetim ve izleme giderleri, vergiler, kamulaştırma ve sistemin finansal sürdürülebilirliğini sağlayacak özkaynak getirisinden oluşan tam maliyeti içermektedir. (*Toplam sistem maliyeti, atıksu veya evsel katı atık sisteminin işletilmesi ve sürdürülebilirliği ile bağlantısı olmayan maliyetleri içermeyecektir.*)

- Ücret, toplam sistem maliyetinden 2464 sayılı Kanunun Mükerrer 44'üncü maddesi hükmü gereği alınan çevre temizlik vergisi çıkartılarak belirlenecektir.

- Evsel katı atık idareleri, evsel katı atık hizmetleri için tahsil ettikleri ücretlerin evsel katı atık hizmetlerinde kullanılmasını sağlayacak tam maliyet muhasebe sistemi kurmakla yükümlü olacaklardır.

- Belediyeler, ücret ve tarifelere ilişkin almış oldukları meclis kararlarını diğer meclis kararları gibi halka duyuracaklardır.

Yönetmeliğin “*Uyum süreci*” başlıklı Geçici 1’inci maddesinde ise “*26/10/2011 tarihi itibarıyla bu Yönetmeliğe, tarife belirleme, abonelik, sözleşme, teknik altyapı eksiklikleri ile kendi aralarında maliyet ve bölüşüm hesabı yapmayanlar da dahil olmak üzere, uyum sağlayamamış olan atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri, 31/12/2018 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uyum sağlamakla yükümlüdürler.*” denilmiştir.

Yönetmeliğin yukarıda yer alan hükümleri gereği; evsel katı atık idarelerinin, verdikleri evsel katı atık hizmetleri için meclis kararı ile ücret tarifesi belirlemesi gerekmektedir. Tarifenin, toplam sistem maliyetinden 2464 sayılı Kanunun Mükerrer 44’üncü maddesi gereği alınan çevre temizlik vergisinin çıkartılması suretiyle belirlenmesi ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlerin, yapılan hizmetin karşılığı olarak su faturaları üzerinden tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

Artuklu Belediyesince evsel katı atık ücret tarifelerine ilişkin meclis kararı alınmadığı, herhangi bir evsel katı atık ücreti toplanmadığı görülmüştür.

Kurumca, 31.12.2018 tarihine kadar evsel katı atık ücret tarifeleri belirlenmeli, Yönetmeliğin “*Uyum süreci*” başlıklı Geçici 1’inci maddesi gereği yapılması gereken diğer iş ve işlemler de yine aynı tarihe kadar tamamlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Ekim ayında yapılacak olan bütçe çalışmasında ücret tarifesinin belirleneceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda detaylı olarak açıklandığı üzere; evsel katı atık ücret tarifesinin Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri gereği meskenler ve işyerleri için belirlenmesi, evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirmenin belirli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılması gerekmektedir.

Bulgu konusu hususlarla ilgili olarak kurum tarafından yapılması gereken çalışmaların yapılıp yapılmadığı takip eden yıllar denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 9: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine ait tarifenin belirlenmediği, söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye istinaden çıkarılan "*Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik*" 27.12.2012 tarih ve 28510 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre; işletmeciler, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarımını yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan haklar karşılığında bu Yönetmelikte belirtilen tarifeler esas alınarak geçiş hakkı sağlayıcısına ücret ödeyeceklerdir. Bu amaçlarla, işletmecilerle geçiş hakkı sağlayıcıları arasında anlaşma yapılacağı ve geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin de anlaşmada yer alacağı yine aynı Yönetmelikte ifade edilmiştir.

Yönetmeliğin "*Geçiş hakkı ücretleri*" başlıklı 9'ncu maddesinde; geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı, tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar için belirtilen ücret üst sınırı hariç olmak üzere, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılarak tespit edileceği, ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretlerinin bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırım yapılması suretiyle tespit edileceği, geçiş hakkının kullanılması süresince geçiş hakkının kullanılmasından dolayı mevcut bir yapının, yolun, zeminin tekrar eski haline getirilmesine ilişkin iş ve işlemlerin hangi tarafça yapılacağının geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından belirleneceği, maliyetinin işletmeci tarafından karşılanması suretiyle bu iş ve

işlemlere ilişkin bedellerin belirlenmesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu işlere ilişkin birim fiyatlarının dikkate alınacağı hususları belirtilerek geçiş hakkı ücretlerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Aynı Yönetmelikte; işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmayı Yönetmelikte belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları Tablosu Yönetmeliğe eklenmiştir.

Kurumca, yukarıda belirtilen düzenlemeler çerçevesinde; geçiş hakkı ücret tarifeleri belirlenmeli, geçiş hakkı sağlayıcısı olarak işletmecilerden geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsiline yönelik işlemler eksiksiz bir şekilde yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Ekim ayında yapılacak olan bütçe çalışmasında tarifenin belirleneceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda da açıklandığı üzere, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak geçiş hakkı ücretlerine ilişkin tarifenin belirlenmesi ve belirlenen tarifeye göre geçiş hakkı sağlayıcısı işletmecilerden ücret tahsil edilmesi gerekmektedir.

Bulgu konusu hususla ilgili olarak idarece yapılacağı belirtilen iş ve işlemlerin yapıp yapılmadığı izleyen yıllar denetimlerinde takip edilecektir.

BULGU 10: Kiraya Verilen Duran Varlıkların Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Kurum bilançosunda kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin nazım hesaplarda izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 475'inci ve 476'ncı maddelerinde 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve hesabın işleyişi açıklanmıştır. Yönetmeliğin 475'inci maddesinde, bu hesabın kurum bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. 476'ncı maddede hesaba ilişkin "Borç" ve "Alacak" kayıtları açıklanmış; kiraya verilen duran varlıkların, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına

alacak, kira süresi sona erenlerin, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Bilançoda kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; İdareye ait taşınmazların kiralanması işlemlerinin tamamlanmasını müteakip Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak nazım hesaplara kayıtların yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kurum bilançosunda kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin, idare cevabında belirtildiği üzere nazım hesaplara alınıp alınmadığı takip eden yıllar denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 11: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Sayılan Temel İlkelerin Gözetilmemesi

İdarece yapılan ihalelerde pazarlık usulünün, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen haller nedeniyle ihalenin ivedilikle yapılmasının gerektiği istisnai durumlarda kullanılması gerekirken süreklilik arz edecek şekilde bu yönetim başvurulduğu görülmüştür.

4734 sayılı Kanunun 18'inci maddesinde, idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde uygulanacak ihale usulleri;

- a) Açık ihale usulü
- b) Belli istekliler arasında ihale usulü
- c) Pazarlık usulü

Şeklinde sıralanmıştır.

Aynı Kanunun "*Temel ilkeler*" başlıklı 5'inci maddesinde;

"Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir. ..." denilmektedir.

Görüldüğü üzere, 4734 sayılı Kanuna göre açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usuller olup pazarlık usulü belli koşulların gerçekleşmesi halinde kullanılabilir.

Kanunun 21'inci maddesinin 1'inci fıkrasında ise pazarlık usulü ile ihale yapılabilecek haller sayılmıştır. Bunlardan biri (b) bendinde ifade edilen “Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.” durumudur.

4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, “idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması” halinin varlığı nedeniyle pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabilmesi için, idarelerin planlama, programlama, organizasyon ve ihtiyaçların önceden tespit edilememesi gibi idarenin fonksiyonunu ve görevini gereğince ifa edememesinden kaynaklanan haller haricinde, ortaya çıkan olayın; ihale yapılmasını gerektiren durumdan önce idare tarafından “öngörülemeyen”, “olağan dışı”, “anormal” nitelikte ve “idarenin iradesinden bağımsız” olması gerekmektedir.

Aşağıdaki tabloda gösterilen ve 4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre 2017 yılında pazarlık usulü ile ihale edildiği tespit edilen işlerin, yukarıda belirtilen hususlar açısından değerlendirildiğinde pazarlık usulü ile ihale yapılmasını gerektiren şartları taşımadığı anlaşılmıştır.

Tablo 4: Pazarlık Usulü ile İhalesi Yapılan İşler

Sıra No	İhaleyi Yapan Birim	İşin Adı	İhale Tarihi
1	Fen İşleri Müdürlüğü	Artuklu İlçesi Çeşitli mahallelerde İhate, parapet, istinat duvarı yapımı, derzleme ve sokak kaplama yapım işi	14.09.2017
2	Fen İşleri Müdürlüğü	Artuklu İlçesi Yenişehir Mahallesi Muhtelif Yol ve Sokakların Yenilenmesi İşİ	29.08.2017
3	Fen İşleri Müdürlüğü	Taziye evleri inşası ve yarım kalmış inşaatların tamamlanması yapım işi	09.10.2017
4	Park ve Bahçeler Müdürlüğü	Muhtelif Park Malzemeleri	14.09.2017
5	Park ve Bahçeler Müdürlüğü	Artuklu İlçesi 3 Park Yapım işi	13.09.2017
6	Destek Hizmetleri Müdürlüğü	Mardin İli Artuklu İlçesi Kabala Mahallesi Çocuk Parkı Revize Yapım İşİ	25.08.2017

Söz konusu ihalelerin, Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesinde belirtilen doğal afet,

salgın hastalık, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olaylar meydana gelmediği halde pazarlık usulü ile yapıldığı, Kanunda istisnai hallerde başvurulması öngörülen bu usulün süreklilik arz edecek şekilde kullanıldığı görülmüştür. Bu durum; 4734 sayılı Kanunun “*Temel İlkeler*” başlıklı 5’inci maddesinde sayılan saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine açıkça aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, Belediye idaresine 14.12.2016 tarihinde Kayyum atandığı belirtilmiş olup bulguda eleştiri konusu yapılan hususun sebepleri olarak Olağanüstü Hal süreci ve bölgenin içinde bulunduğu durum gösterilmiştir. Ayrıca, Belediyenin Olağanüstü Hal sürecinden öncesine nazaran daha fazla hizmet üreten bir yapıya dönüştürüldüğü, şeffaflık ve rekabet şartlarının oluşması için Açık İhale Usulünün kullanılmaya başlandığı ve aynı hassasiyet ve duyarlılıkla ihale işlemlerine devam edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, bulguda belirtilen hususları karşılayamamış, eleştiri konusu husus ile ilgili işlem tesis edileceğini belirtmiştir. İdare tarafından, ihale mevzuatında istisnai durumlarda kullanılması gereken Pazarlık İhale Usulü yönteminin süreklilik arz edecek şekilde kullanılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Destek Hizmetleri Müdürlüğü'nce Belediyenin Tüm Harcama Birimlerine Mal, Hizmet ve Yapım İşi İhalelerinin Tamamının 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b Maddesine Göre Yapılması Hususunda Talimat İçeren Yazı Yazılması

İhaleli işlere ilişkin incelemede; Destek Hizmetleri Müdürlüğünce, idarenin yapacak olduğu bütün mal, hizmet ve yapım işi ihalelerinin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (b) bendine göre yapılması için belediyenin diğer harcama birimlerine talimat içeren yazı yazıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “*Temel İlkeler*” başlıklı 5’inci maddesinin;

1’inci fıkrasında “*İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun*

şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.”

4’üncü fıkrasında ise *“Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulleridir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir.”*

Hükümleri yer almaktadır.

Dolayısıyla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na göre yapılan ihalelerde, Kanunda belirtilen özel haller dışında açık ihale usulünün kullanılması gerekmektedir.

Kanunun 21’inci maddesinin 1’inci fıkrasında pazarlık usulü ile ihale yapılabilecek haller sayılmıştır. Bunlardan biri de (b) bendinde ifade edilen *“Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.”* durumudur.

Ancak Destek Hizmetleri Müdürlüğü birimi tarafından idarenin diğer harcama birimlerine gönderilen 15.08.2017 tarih ve 36152146/546 sayılı yazıda; ildeki diğer kamu kuruluşlarından gelen yazılar ve Mart 2019 seçimleri gerekçe gösterilerek, yapılacak olan bütün mal, hizmet ve yapım işi ihalelerinin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (b) bendine göre yapılması talimatının verildiği görülmüştür.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun *“Pazarlık Usulü”* başlıklı 21’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (b) bendinde hangi hallerde bu yöntemin seçileceği tahdidi olarak sayılmıştır. İhaleyi yapacak birimlerin, temel ihale usullerinin uygulanmasının mümkün olmadığı ve Kanunun ilgili maddesinde sayılan hallerin vuku bulduğu durumlarda bu yöntemi kullanması gerektiği açıktır. Belediyenin herhangi bir harcama biriminin diğer harcama birimlerine; yapılacak olan bütün mal, hizmet ve yapım işi ihalelerinin 4734 sayılı Kanunun 21’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (b) bendine göre yapılması gerektiğini içeren bir yazıyla talimat vermesi ilgili birimin kanunlarla kendisine verilen yetkisini aştığını, kendisinde olmayan bir yetkiyi kullandığını göstermektedir. Söz konusu husus; Kanunun *“Temel İlkeler”* başlıklı 5’inci maddesinde sayılan saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine de açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; Belediye idaresine 14.12.2016 tarihinde Kayyum atandığı belirtilmiş olup Kayyum atamasından önce Belediye hizmetlerinde ciddi aksamalar ve ihmallerin olduğu, bu sebeple İçişleri Bakanlığının Belediyeler üzerindeki denetimlerini artırdığı, teröre bulaşan veya yardım ve yataklık eden kişilerin görevden uzaklaştırılması sonucunda personel eksikliğinin ortaya çıktığı ifade edilmiştir. Bununla beraber güvenlik ve terör sorunlarının bulunduğu, Belediye hizmetlerinin de eksik personelle ivedi bir şekilde yapılması gerektiğinden dolayı süreci hızlandırmak amacıyla bu şekilde bir talimat verildiği belirtilmiştir.

Ayrıca Belediye Başkan Vekilinin çıkartmış olduğu Genelgelerde şeffaf ve adil bir şekilde Açık İhale Usulünün kullanılması talimatını verdiği, son dönemlerde yapılan tüm alımların Açık İhale Usulüyle yapılmaya başlanmış olduğu ve bundan sonra yapılacak tüm alım ve yapım işlerinde Açık İhale Usulünün uygulanmasına titizlikle devam edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından verilen cevabi yazıda, bulguda eleştiri konusu yapılan ve Belediyenin Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından diğer harcama birimlerine yapılacak ihaleler hususunda talimat içeren yazı ile ilgili hukuki hiçbir dayanak gösterilememiş ve eleştiri konusu husus karşılanamamıştır. Aynı idare bünyesindeki bir birimin diğer tüm birimlere talimat vermesi ilgili birimin kanunlarla kendisine verilen yetkisini aştığını, kendisinde olmayan bir yetkiyi kullandığını göstermekte ve mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Bu itibarla bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: Taşınır İşlemlerinin Taşınır Mal Yönetmeliği'ne Uygun Olarak Yürütülmemesi

Kurum taşınırlarına ilişkin incelemede;

a) Taşınır Mal Yönetmeliği'nde sayılan Tüketim Malzemeleri Defteri (Örnek: 1) ve Dayanıklı Taşınırlar Defteri (Örnek: 2) gibi taşınırın özelliğine göre tutulması gereken defterlerin tutulmadığı,

b) Taşınırların sayımının yapılmadığı, dolayısıyla Sayım Tutanaklarının (Örnek: 12) ve Taşınır Sayım ve Döküm Cetvellerinin (Örnek: 13) düzenlenmediği,

c) Taşınır kontrol yetkililerince Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı

Cetvellerinin oluşturulmadığı,

d) Muhasebe yetkilisince, muhasebe kayıtlarıyla Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvellerinde gösterilmesi gereken tutarların uygunluğunun, bu cetvellerin oluşturulmaması nedeniyle kontrol edilip onaylanmadığı,

e) Taşınır kayıt ve kontrol yetkililerince Taşınır Mal Yönetim Hesabının hazırlanıp imzalanmadığı,

f) Taşınır konsolide görevlilerince İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli (Örnek: 16) ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin (Örnek: 17) düzenlenmediği

Görülmüştür.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği’nin; “Defterler” başlıklı 9’uncu maddesinde, idarelerce taşınır işlemlerinde tutulması gereken defterler özelliklerine göre aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

“a) Tüketim Malzemeleri Defteri (Örnek: 1): Bu defter, Taşınır Kod Listesinin (A) bölümünde yer alan tüketim malzemelerinin giriş ve çıkış kayıtları için kullanılır.

b) Dayanıklı Taşınırlar Defteri (Örnek: 2): Bu defter, Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde yer alan dayanıklı taşınırların kayıtları için kullanılır. Her bir dayanıklı taşınıra ait giriş ve çıkış kayıtları ayrı yapılır.

...”

Yönetmeliğin “Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler” başlıklı 32’nci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmasında, yıl sonlarında ve harcama yetkililerinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulları tarafından sayımının yapılacağı belirtilmiş, taşınır sayım işlemlerinde Sayım Tutanaklarının (Örnek: 12), yıl sonuna ilişkin işlemlerde ise Taşınır Sayım ve Döküm Cetvellerinin (Örnek: 13) hazırlanacağı Yönetmeliğin 10’uncu maddesinde düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin;

“*Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri*” başlıklı 6’ncı maddesinin 5’inci fıkrası (b) bendinde “*Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelini (Örnek: 14) imzalayarak harcama yetkilisine sunmak*” taşınır kontrol yetkililerinin,

“*Taşınır konsolide görevlileri*” başlıklı 7’nci maddesinin 1’inci fıkrasında “*İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli (Örnek: 16) ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelini (Örnek: 17) hazırlamak*” taşınır konsolide görevlilerinin

“*Muhasebe yetkililerinin taşınır hesabına ilişkin görev ve sorumlulukları*” başlıklı 8’inci maddesinin 2’nci fıkrasında “*Harcama birimlerince hazırlanan Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelinde gösterilen tutarların muhasebe kayıtlarıyla uygunluğunu kontrol ederek onayladıktan sonra, harcama yetkilisine göndermek*” muhasebe yetkililerinin

Görev ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

Yönetmeliğin “*Taşınır mal yönetim hesabı*” başlıklı 34’üncü maddesinin;

1 ve 2’nci fıkralarında;

“(1) *Taşınır mal yönetim hesabı, Kanunun kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanır ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu kontrol edilerek imzalanır. Taşınır mal yönetim hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanlar gösterilir.*

(2) *Taşınır mal yönetim hesabı aşağıdaki cetvellerden oluşur:*

a) *Yılsonu sayımına ilişkin Sayım Tutanağı.*

b) *Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli.*

c) *Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli; müze ve kütüphane olarak faaliyet gösteren harcama birimlerinde Müze/Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli.*

ç) *Yılsonu itibarıyla en son düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin sıra numarasını gösterir tutanak.*”

Denilmiş, 3’üncü fıkrada ise Taşınır Mal Yönetim Hesabının nasıl hazırlanacağı açıklanmıştır.

Yönetmeliğin “*İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile icmal cetveli*” başlıklı 35’inci maddesinde de;

“(1) *Merkezdeki taşınır konsolide görevlilerince; dış temsilcilikler ile merkez ve taşra harcama birimleri itibarıyla düzenlenen harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetvelleri öncelikle I inci düzey detay kodu itibarıyla ayrı ayrı birleştirilmek suretiyle İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli, taşınır hesap grupları itibarıyla birleştirilmek suretiyle de İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli hazırlanır.*

(2) *İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin ilgililerce imzalanmış nüshası idarenin kesin hesabına eklenir.*”

Denilmiştir.

Taşınır hesabına ilişkin incelemede; kurumca, Taşınır Mal Yönetmeliği’nin yukarıdaki hükümleri gereği yapılması gereken işlemlerin yapılmadığı, tutulması gereken defterlerin tutulmadığı ve düzenlenmesi gereken cetvellerin düzenlenmediği görülmüştür.

Kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın idareye ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesine ilişkin iş ve işlemlerin Taşınır Mal Yönetmeliği’nin yukarıdaki hükümleri uyarınca yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, idare personeline mevzuat eğitimi verildiği ve Yönetmeliğe uygun bir şekilde işlem yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Tüketim Malzeme Defteri, Dayanıklı Taşınır Defteri, Sayım Tutanakları ve Taşınır Sayım ve Döküm Cetvellerinin hazırlanmış olduğu, Taşınır Kayıt ve Kontrol Yetkililerince Taşınır Mal ve Yönetim Hesabının hazırlanacağı, ayrıca Taşınır Konsolide Görevlilerince İdare Taşınır Mal Yönetim Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin düzenleneceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda eleştiri konusu yapılan hususlara iştirak etmiş

olup gerekli işlemlerin yapılacağını belirtmiştir. Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmaması mevzuata aykırılık teşkil etmekle birlikte idarenin taşınır yönetimini de zaafa uğratmaktadır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması

Kurumda iç kontrol sisteminin kurulmadığı, iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik herhangi bir çalışma da yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun;

“İç kontrolün tanımı” başlıklı 55’inci maddesinin 1’inci fıkrasında “İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.”

“Kontrolün yapısı ve işleyişi” başlıklı 57’nci maddesinin 1’inci fıkrasında “Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur.”

Hükümleri yer almaktadır.

31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların “İç kontrole ilişkin yetki ve sorumluluklar” başlıklı 8’inci maddesinde;

“Üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden sorumludur.

İdarelerin malî hizmetler birimi, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapar ve ön malî kontrol faaliyetini yürütür. Muhasebe yetkilileri, muhasebe kayıtlarının usulüne ve standartlara uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur.

...

İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sisteminin işleyişi, yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar dikkate alınarak yılda en az bir kez değerlendirmeye tâbi tutulur ve gerekli önlemler alınır.”

Hükümleri yer almaktadır.

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nde de “*Kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarını yürütmeleri ve bu çalışmaları en geç 31.12.2008 tarihine kadar tamamlamaları gerekmektedir. Söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde ve zamanında yürütülmesini sağlamak üzere, idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemler alınacaktır.*” denilmiştir.

Tebliğde düzenlenen standartlardan;

“Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi” başlıklı 6 no’lu standartta “6.3. Risklere karşı alınacak önlemler belirlenerek eylem planları oluşturulmalıdır.”

“İç kontrolün değerlendirilmesi” başlıklı 17 no’lu standartta ise “17.1. İç kontrol sistemi, sürekli izleme veya özel bir değerlendirme yapma veya bu iki yöntem birlikte kullanılarak değerlendirilmelidir. 17.5. İç kontrolün değerlendirilmesi sonucunda alınması gereken önlemler belirlenmeli ve bir eylem planı çerçevesinde uygulanmalıdır.”

İfadeleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereği, idarelerde iç kontrol sisteminin üst yöneticinin sorumluluğunda kurulması gerekmektedir. Sistemin, Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi için Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi doğrultusunda bir eylem planı oluşturulmalı, iç kontrole ilişkin düzenlemeler ve sistemin işleyişi en az yılda bir kez değerlendirmeye tâbi tutularak, alınması gereken önlemler belirlenmeli ve bir eylem planı çerçevesinde uygulanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara göre İç Kontrol Sistemi kurulacaktır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda eleştiri konusu yapılan hususa iştirak etmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağını belirtmiştir. İdare bünyesinde kurulması zorunlu olan İç kontrol Sistemi ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmaması 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na aykırı olup yapılan iş ve işlemlerde iç denetimin önleyici fonksiyonunu ortadan kaldırmaktadır. Bulgu konusu hususla ilgili olarak idarece yapılan çalışmalar takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 15: İç Denetçi Kadrolarına Atama Yapılmaması

2017 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, kurum norm kadro cetvellerinde iç denetçi kadrosu bulunmasına rağmen söz konusu kadrolara atama yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun;

“İç kontrolün tanımı” başlıklı 55’inci maddesinin 1’inci fıkrasında “İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.”

“Kontrolün yapısı ve işleyişi” başlıklı 57’nci maddesinin 1’inci fıkrasında “Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur.”

Hükümleri yer almaktadır.

5018 sayılı Kanunda iç denetime ilişkin düzenlemeler ise Kanunun 63 ila 67’nci maddelerinde yer almaktadır.

Kanunun “İç denetim” başlıklı 63’üncü maddesinin 2’nci fıkrasında “İç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst

yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabilir.” hükmü yer almakta olup “İç denetçinin görevleri” başlıklı 64’üncü maddesinde de “Kamu idarelerinin yıllık iç denetim programı üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanır ve üst yönetici tarafından onaylanır.” denilmiştir.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in;

“İç denetçiliğe atanma” başlıklı 21’inci maddesinde “(1) İç denetçiler, bakanlıklar ve bağlı idarelerde, üst yöneticilerin teklifi üzerine Bakan, diğer idarelerde üst yöneticiler tarafından, sertifikalı adaylar arasından atanır ve aynı usulle görevden alınır.”

“İç denetim planı” başlıklı 39’uncu maddesinin 1’inci fıkrasında “İç denetim planı; iç denetim faaliyetinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla denetimin kapsamını, denetlenecek alan ve konuları, ihtiyaç duyulan işgücü ve diğer kaynakları içerecek şekilde, birim yöneticileriyle görüşülerek ve Kurulca hazırlanan Kamu İç Denetim Strateji Belgesi de dikkate alınarak, üç yıllık dönemler için hazırlanır. Bu plan, her yıl risk değerlendirmesi sonuçlarına göre gözden geçirilerek, gerektiğinde değiştirilir.”

“İç denetim programı” başlıklı 40’inci maddesinin 1’inci fıkrasında ise “En riskli alan ve konulara öncelik verilmek ve denetim maliyeti de dikkate alınmak suretiyle, yöneticiler ve gerektiğinde çalışanlarla görüşülerek iç denetim planıyla uyumlu bir iç denetim programı hazırlanır. Bir yıllık dönemi geçmemek üzere hazırlanacak iç denetim programlarında; denetlenecek alanlar ve konular, iç denetçilerin isimleri belirtilerek, zaman çizelgesine bağlanır. Hazırlanan iç denetim programı üst yönetici tarafından onaylanır.”

Denilmektedir.

19.04.2013 tarih ve 28623 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Denetim Genel Tebliği’nin 5’inci maddesinin 3’üncü fıkrasında da “İç denetim mevzuatına uygun şekilde hazırlanan üç yıllık iç denetim planı ve yıllık denetim programı, iç denetim birimi tarafından aralık ayı başında üst yöneticiye yazılı olarak sunulur ve üst yönetici tarafından aralık ayı sonuna kadar onaylanır. İç denetim plan ve programı, aralık ayı sonunda onaylanmaması halinde onaylanmış kabul edilir ve uygulamaya konulur.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; kurumlarda iç denetim, iç kontrol sisteminin ayrılmaz ve önemli bir parçası olup mali disiplinin sağlanması ve daha

etkin bir iç kontrol, iç denetçinin varlığı ile mümkündür. İç denetçinin ve dolayısıyla iç denetimin bulunmaması, mali disiplinin sağlanmasında ve iç kontrol sisteminin etkinliğinde zafiyete yol açacaktır.

Kamu idaresi cevabında; “5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na göre İç Denetçi kadrolarına atama yapılacaktır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda eleştiri konusu yapılan hususa iştirak etmiş olup gerekli atamaların yapılacağını belirtmiştir. Kurum bünyesinde iç denetçinin ve dolayısıyla iç denetimin bulunması, mali disiplinin sağlanmasında ve iç kontrol sisteminin etkinliğinde önemli unsurlardan biridir. Bulgu konusu hususla ilgili idarece yapılan çalışmalar takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 16: Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Yayımlanmaması

2017 yılına ilişkin işlemlerin incelenmesi neticesinde; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 30’uncu maddesi gereğince hazırlanıp kamuoyuna duyurulması gereken Mali Durum ve Beklentiler Raporunun hazırlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanunun “*Malî saydamlık*” başlıklı 7’nci maddesine göre, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması için kamuoyunun zamanında bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla; bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuyla paylaşılması zorunludur.

Aynı Kanunun 30’uncu maddesinin 3’üncü fıkrasında ise; “*Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezî yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.*” hükmü yer almaktadır.

Bu düzenleme ile; kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ve bütçe uygulamalarında saydamlığın ve hesap verebilirliğin artırılması, kamuoyunun, kamu idareleri üzerindeki genel denetim ve gözetim fonksiyonunun gereği gibi gerçekleştirilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Mali saydamlık ve hesap verilebilirliğin gereği olarak; idarenin ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları ile ikinci altı aya ilişkin beklenti, hedef ve faaliyetlerini kapsayan 2017 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Temmuz ayı içinde ve sonrasında kamuoyuna açıklanmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; İzleyen dönemlerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun yayımlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulguda da ifade edildiği üzere, Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun yayımlanması 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun mali saydamlık ve hesap verilebilirliğe ilişkin düzenlemelerinin bir gereğidir. İdare cevabında belirtildiği şekilde söz konusu raporun yayımlanıp yayımlanmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 17: Tapuda Kayıtlı Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Taşınmazlara ilişkin incelemede, kurum adına tapuda kayıtlı taşınmazlardan cins tashihi yapılmayanların bulunduğu görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi "*Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi*" şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde;

"(1) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihi için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihi ile ilgili gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır."

Hükümleri yer almaktadır.

Yaptığımız incelemede, kurum envanterinde kayıtlı bulunan ve aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen 19 adet taşınmazın, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda yer alan bilgilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir.

Yönetmeliğin yukarıdaki hükümleri gereği, kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazlarının, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda kayıtlı bilgilerinin farklı olması halinde, tapu kayıtlarının taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Tablo 5: Cins Tashihi Yapılmayan Taşınmazlar

sıra No	Takbis Zemin No	Mahallesi Köyü	ada No	parsel No	Yüz Ölçüm M2	Pay Oranı	Cinsi	Mevcut Kullanım Şekli	Edinme		Açıklamalar
									ŞEKİL	TARİHİ	
1	8980006	Yalım	164	4	29.707,89	tam	arsa	vilayet	tahsis	19.03.1987	Şerh var
2	5694239	Yalım		2641	7.189,07	tam	tarla	Çevre şehirçilik müdürlüğü	tahsis	06.02.2002	Komşu parsellere tecavüzlü
3	43970912	Diyarbakırka pı	701	97	13.245,25	tam	arsa	Meslek ve teknik Anadolu lisesi	tahsis	31.12.2010	Şerh var
4	5680617	Diyarbakırka pı	724	44	15.546,00	Tam	arsa	Spor genel müdürlüğü	Tüzel kişi ünvan değişikliği	21.01.2014	Şerh var
5	5914247	SARAÇOĞLU	605	16	90.659,00	taşlık	tam	Gece kondu ve okul binası	Tahsisen Devir	03.08.2017	Şerh var
6	5661463	SAVURKAP I	264	37	24.953,00	tam	Bahçe ve ev	Halı Saha	Tesis Kadastrosu	17/06/1985	
7	5690240	Saraçoğlu	575	1	1403,00	56534/140301	arsa	konut	Satış	09.06.2016	Şerh yok
8	5685237	Yalım	0	566	14620,00	Tam	Mezarlık	cami	Tapulama		Şerh yok

										30.03.1980	
9	5630115	Akbağ	0	568	20.000 m2	1/3 2/3	Tarla	garaj	satış	23.06.2010	Şerh yok
10	5693632	Savurkapı	670	9	70754.00	1/3 2/3	Bağ	Cami	satış	03.06.2013	Şerh yok
11	6266215	Kabala mah.	0	26	5493.00	tam	Susuz tarla	Belediye hizmet binası	satış	29.05.1991	Şerh var
12	5661273	Saraçoğlu	589	3	13367,00	Tam	Arsa	Otel	Tesis Kadastro	13.07.1986	Şerh var
13	66818563	Gökçe	0	610	8000.00	tam	Susuz tarla	Gecekondular	Satış	21.03.2013	Şerh var
14	5635615	Avcılar	0	242	113.750.0 0	tam	Koç deposu ve sahası	Büyükşehir belediyesi hizmet binası	Tapulama	28.09.1978	Şerh yok
15	5692832	Saraçoğlu	586	13	15624	Tam	mezarlık	gecekond	Tahsisen devir	03.08.2017	Şerh var

16	5693000	Saraçoğlu	587	7	2790.00	Tam	Arsa	Gecekondu	Tahsisen devir		Şerh yok
										03.08.2017	
17	5698076	Saraçoğlu	602	6	46.723.00	Tam	Taşlık arazi	Gecekondu	Kadastro tespiti		Şerh yok
										21.06.2012	
18	5703624	Avcılar	0	39	133,250.00	Tam	Mera	Gecekondu			Şerh var
19	5635150	Avcılar	0	24	7,750.00	1/2	Taşlık Tarla	Gecekondu	Kadastro Satış		
						1/6				22.11.2011 21.02.1988 16.10.2017 11.11.2014	

Kamu idaresi cevabında; “Tabloda ayrıntısı gösterilen 19 adet taşınmazın mevcut şekilleri ile tapuda yer alan bilgilerin farklı olduğu ve cins tashihlerinin yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Kamu idarelerine ait taşınmazların tahsis ve devri hakkında yönetmeliğin 10. maddesinde “Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapar.” Şeklinde belirtilmiştir. Ancak ekte sunulan tablo sehven hazırlanmış olup, tabloda yer alan 19 adet taşınmazların tamamının mülkiyetleri, yönetimleri veya kullanımları idaremize ait değildir.

Rapora dayanak olarak tabloda yer almayan fakat idaremiz mülkiyeti, yönetimi veya kullanımında bulunan Mardin ili Artuklu İlçesi Yalım Mahallesi 2504 parsel(Belediye Hizmet Binası), 434 ada 1 nolu parsel(Belediye Garajı) ve 435 ada 1 nolu parsel(Belediye Garajı) için gerekli çalışmalar yapılacaktır. (EK 16/3)”

Denilmiştir.

Sonuç olarak İdare cevabında, bulgu ekinde yer alan tablonun idarece sehven hazırlanmış olduğu, söz konusu tabloda yer alan 19 adet taşınmazın hiçbirinin mülkiyetinin, yönetiminin veya kullanımının idareye ait olmadığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu tabloda yer almayan fakat idarenin mülkiyeti, yönetimi ve kullanımında bulunan Artuklu İlçesi Yalım Mahallesi 2504 parsel (Belediye Hizmet Binası), 434 ada 1 parsel (Belediye Garajı) ve 435 ada 1 parselde (Belediye Garajı) bulunan taşınmazlar için gerekli cins değişikliklerinin yapılacağı ifade edilmiştir.

Bahse konu hususlarla ilgili idarece yapılması gerekenlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI**

ARTUKLU BELEDİYESİ 2017 YILI BİLANÇOSU					
AKTİF			PASİF		
1	Dönen Varlıklar	37.487.768,82	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	7.932.223,20
10	Hazır Değerler	15.372.393,47	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	10.061,44
100	Kasa Hesabı	0,00	300	Banka Kredileri Hesabı	10.061,44
102	Banka Hesabı	15.199.430,22	31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
108	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0,12	32	Faaliyet Borçları	5.148.768,70
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hs.	172.963,13	320	Bütçe Emanteleri Hesabı	5.148.768,70
11	Menkul Kıymet Ve Varlıklar	0,00	33	Emanet Yabancı Kaynakları	947.265,51
12	Faaliyet Alacakları	16.551.983,78	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	233.419,68
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	10.300.709,97	333	Emanetler Hesabı	713.645,83
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	6.065.117,08	34	Alınan Avanslar	0,00
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hs.	186.156,73	36	Ödenecek Vergi Ve Diğer Yükümlülükler	1.826.127,55
13	Kurum Alacakları	0,00	360	Ödenecek Vergi Fonlar Hesabı	1.322.294,64
14	Diğer Alacaklar	1.854,99	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hs.	431.817,72
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	1.854,99	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Ta	70.583,28
15	Stoklar	5.231.628,21	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	1.431,91
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	5.231.628,21	368	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Ve	0,00
16	Ön Ödemeler	123.943,99	37	Borç Ve Gider Karşılıkları	0,00
160	İş Avans Ve Krediler Hesabı	0,00	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	0,00
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	123.943,99	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00
19	Diğer Dönen Varlıklar	205.964,38	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	205.964,38	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	631.527,58
2	Duran Varlıklar	76.989.317,50	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	0,00
21	Menkul Varlıklar	0,00	400	Banka Kredileri Hesabı	0,00
22	Faaliye Alacakları	115.467,58	41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	4.300,00	43	Diğer Borçlar	631.527,58
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	67.489,42	438	Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borç	631.527,58
227	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	178.657,00	44	Alınan Avanslar	0,00
23	Kurum Alacakları	0,00	47	Borç Ve Gider Karşılıkları	0,00
24	Mali Duran Varlıklar	1.208.056,51	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0,00

240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	1.208.056,51	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler	0,00
25	Maddi Duran Varlıklar	75.665.793,41	49	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	18.348.541,18	5	Öz Kaynaklar	105.913.335,54
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	16.754.917,52	50	Net Değer /Sermaye	41.181.901,19
252	Binalar Hesabı	21.058.787,49	500	Net Değer Hesabı	41.181.901,19
253	Tesis Makina Ve Cihazlar Hesabı	3.245.840,21	51	Değer Hareketleri	0,00
254	Taşıtlar Hesabı	1.717.186,29	52	Yeniden Değerleme Farkları	0,00
255	Demirbaşlar Hesabı	3.727.891,04	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	40.058.484,86
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı	-3.634.085,48	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	40.058.484,86
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	14.446.715,16	58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	0,00
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	24.672.949,49
260	Haklar Hesabı	1.091,50	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	24.672.949,49
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı	-1.091,50			
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00			
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00			
	Aktif Toplam	114.477.086,32		Pasif Toplam	114.477.086,32
NAZIM HESAPLAR					
	BÜTÇE NOTLARI			BÜTÇE NOTLARI	
9	Nazım Hesaplar	74.218.558,84	9	Nazım Hesaplar	74.218.558,84
90	Ödenek Hesapları	48.799.368,95	90	Ödenek Hesapları	48.799.368,95
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	2.120.543,86	901	Bütçe Ödenekleri Hesabı	45.849.847,18
905	Ödenekli Giderler Hesabı	46.678.825,09	91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	2.732.900,00
91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	2.732.900,00	911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	2.732.900,00
910	Teminat Mektupları Hesabı	2.732.900,00	92	Taahhüt Hesapları	22.686.289,89
92	Taahhüt Hesapları	22.686.289,89	921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	22.686.289,89
920	Gider Taahhütleri Hesabı	22.686.289,89			
	Aktif Toplam	74.218.558,84		Pasif Toplam	74.218.558,84

ARTUKLU BELEDİYESİ 2017 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU							
Hesap	Yardımcı Hesaplar	Giderin Türü	2017	Hesap	Yardımcı Hesaplar	Gelirin Türü	2017
Kodu	I			Kodu	I		
		Giderler Toplamı				Gelirler Toplamı	
630	1	Personel Giderleri	8.954.927,80	600	1	Vergi Gelirleri	11.230.761,58
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.526.972,54	600	3	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	337.076,74
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	3.240.709,70	600	4	Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	11.000.000,00
	4	Faiz Giderleri	470,86	600	5	Diğer Gelirler	38.872.298,30
630	5	Cari Transferler	673.601,28				
630	7	Sermaye Transferleri	197.365,50				
630	13	Amortisman Giderleri	411.117,64				
630	14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	6.359.522,39				
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	15.402.499,42			Gelirler Toplamı	61.440.136,62
		Giderler Toplamı	36.767.187,13			Faaliyet Sonuçları	24.672.949,49